

ტკბილობა პროგრამის და ნაცვლი

თათა ცოფერაშვილი

შეგიძლიათ წარმოიდგინოთ ვე-
ნესუელური ტელესერიალი პროზ-
ად? ალბათ, ასეთი გამოგივა მოთხ-
რობა, თუ შეეცდები იყო ცოტა რო-
მანგი იკული, ცოტა სენტიმეტრა-
ლური, ცოტაც მურაბასავით დამა-
ქრული. მაგრამ იქნება, ეს სულაც
არ იყოს ნაკლი! – შესახებს რომე-
ლიმე თქვენთაგანი და მეც დაგე-
თანხმებით: კი ბატონო, ვენესუელ-
ურ სერიალებს მსოფლიო ტელევი-
ზიების ბაზარი აქვთ დაპყრობლი,
ე.ი. არის მათში რაღაც დირსებაც.
ლირსება დაშატულ პროზაშიც

ათასი შეიძლება იყოს. შაქარი ხომ ასე ცვლის აღუბლის მჟავე, ქლიავ-ის მწკლარტე და ღოღნაშოს ხანდა-ხან მომზარო გემოსაც კი? ჰოდა, ასეა დაშაქრული პროზაც – იგი ისე შეგიცვლის რეალობის რეა ტონებს, ისე შეგიცერადებს მას ჭრელ-ჭრე-ლი ფერადოვნებით და ისე აგიჩუ-ებთ გულს ფინალური პოლივუდუ-რი “ჰეპი ენდით”, რომ გულის მოსა-ოხებლად ცხვირსახოცების მთელი დასტაც კი შეიძლება არ გეყოს.

ასეთი ეთოლისამართული დენაბე ფურცლის ძეგდებ ამოიკი-თხავთ “ნამალზე შემოვვექი”, და სწორიც იქნებით, თუ კი გაოცებული იკითხავთ, ნეტავ რომელი ქარ-თველი ნარკომანისგან გაიგონა დამწყებმა მწერალმა ეს ფორმულირებაო. მართალია, თბილისში კელაგაც აქტუალურია “ნამალზე შეჯდომის” თემა, მაგრამ ეს, ალბ-ათ, კიდევ ერთი ნიმუშია იმისა, რომ ყველაფერზე, რაზეც შეჯდები, ვაი, რომ თან ვერც შემოჯდები; მოკლე-ებ, გვილნერს და გვილნერს მწერა-

ასეთი გულისაძარჩუქებელი კრებულია თამარ ფხავაძის "სანამ დაგვიძახებენ", რომელსაც საუკეთესო დებიუტისათვის "საბას" ლაურეატობა მიენიჭა. კრებულში შესულია 23 მცირე, 2001-2003 წლებში შექმნილი მოთხოვობა და თავად კრებულიც მათგან ყველაზე ვრცელის სახელწოდებას ატარებს.

თავიდან ვიფიქრე, რომ მხოლოდ ამ მოთხოვის განხილვით შემოვფარგლულიყავი, მაგრამ ეს სამართლიანი არ იქნებოდა არც დანარჩენი 22-ის და არც ამ კრებულის საყიდლად წიგნის მაღაზიაში მისული მეტთხველის მიმართ. და ამიტომაც, ზოგადი შტრიჩების მონახაზი ზოგადი შთაბეჭდილებისათვის:

ვის აღარ შეხვდებით თამარ

გული ერთობება გული უტილდებას” ნაცვლად; “ზეგამოხედული ამინდი” ნაცვლად “გამოძარებული ამინდისა”, “იოლასშერიშვნი” ნაცვლად “იოლად შესანიშნავისა”, “შეეღმრთა” ნაცვლად “შეეხვენასი”, “ნაწილიანისა” ნაცვლად “ნაწილობრივისა”, “კარზე ზარს დარეკავს” ნაცვლად “კარზე მორეკავს”, “გამოთაყვანებამდეს” ნაცვლად “და

თავების შეცვალის პერსონაჟებში – სოფლური იდილიის შექმნელი ტიპაჟებით დაწყებული, ქალაქის კოლორიტული „ბირჟავიკებით“ დამთავრებული. მხოლოდ ეს სოფლის სახეები შეუკაში მჯდარი “პლანით” გაძრუბული ჩვენი თანამედროვები არ გეგონოთ: ისინი უფრო გოგლა ლეონიძის „ნატვრი ხის“ ტიპაჟების გარძელებას მოგაგონებენ თავისი სახასიათო კილოთი (კილოთაგან კი თავებანებამდე”, „ჩაბინდულ-ჩამუსიკებული ბარები“ ნაცვლად „დაბინდული (ან გნებავთ იგივე „ჩაბინდული“, მაგრამ აუცილებლად კი) მუსიკით გაყრუებული ბარებისა“ ან რაც გინდათ, ის დაარქვით, მაგრამ არა „ჩამუსიკებული“, რომელიც ქართული სინტაქსის დეკონსტრუქციაა და მეტი არაფერი.

ასე და ამგვარად, იგონებს და იგონებს დებიუტანტი ახალ სიტყვ-

დამწეულ მთელსა და განსაკუთრებით
ქართლურ-კახური ეხერხება, იშვი-
ათად კი იმერულსაც გამოურევს
ხოლმე); აქვე არიან საემიგრაციოდ
გამზადებული ქართველები, იდეა-
ლისტი ინტელექტუალები, მათხოვ-
რები, ქმრებისგან მიტოვებული
ცოლები, მფარველის მაძიებელი
საყვარლები, მანანნალა ბავშვები,
დაქირავებული ქილერები, მკითხა-
ვები, უპენსიონდ დარჩენილი მოხუ-
ცები, ღიპინი ბიუროკრატები და
ულიპო უმუშევრები, გაღარიბებუ-
ლი ინტელიგენტები და აფხაზეთგა-
მოვლილი თაობა.

მოკლოთ მოთხოვთ საქართველო

მოკლედ, მთელი საქართველო
და მისი რეალობა 23 მოთხოვბაშია
ჩატეული და ამ „ჩატევისთვის“ ერ-
თობ ნატურალისტურიც კი შეიძ-
ლებოდა გვენოდებინა, რომ არა
თამარის წერის განსაკუთრებული
მანერა. ის რაღაცით ძველ, არქაულ
ქართულს მოგაგონებთ, მაგრამ
ძველიც რომ არაა? დებიუტანტი
წერს და წერს, აარსებითებს ზმნურ

თილებელი. ვაი, რომ ფრთაშეკვე-
ცილ რეალიზმს აქ შინაარსობრივი
ირეალიზმიც უპირისპირდება. მა-
გალითად, მოთხოვბაში „ვინ უდა-
რაჯებს დარაჯებს“ გულისამაჩუ-
ყებელი დიალოგიდან ვგებულობთ,
როგორ გაყიდა სოფლელი ჯემალ-
ას ძმამ მანქანა, რათა გარდაცვლი-
ლი ძმის საფლავზე ამერიკაში ქარ-
თული მინა და ბოთლი ქსნის წყალი

სურათი

ତମାତ୍ମକ

ରିକା ପଥନାଗପିଲ୍ଲା
ସାହାରତ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ରାମ ମୁଖ୍ୟମନୀ
“ମେଧିଦା-ସିଵର୍ଚ୍ଛିଳା” ଲା, ଏମ ଆଶ୍ରିତ,
ହେବନୀ ପାଲାନ୍ତେତ୍ରିଲେ “ଶ୍ରଦ୍ଧାରୀ ସିଵର୍ଚ୍ଛିଳା
ପ୍ରେଶି” ମିଠାନାର୍ଜ ପରମପ୍ରେସର୍ବଳୀ ଗା-
ନ୍ୟୁପର୍ଯ୍ୟାଣ ନାନିଲୋକା, ଏବଂ ରାଜ୍ୟପାତ୍ର
ମହିମାମନ୍ଦିର ରାଜ୍ୟ ମିଶନ୍ ପାରିଶର୍କା

ବୁଲନ୍ଦର୍ଫ୍ରେଣ୍ଡ ଓ ବେଲାନ୍ଦନ୍ଦୁରୀଙ୍କା. ଏହୁ-
ଏହୁ, ରୋଗର୍ମତ୍ତୁ ବୈରାଗ୍ରୀତ ପାରିନମିତ୍ତ୍ତ୍ଵରେ
ଏହୁ ଆଶାଲଙ୍ଘାଶ୍ରଦ୍ଧା କ୍ଲାନ୍ସିସ ବୁଲନ୍ଦର୍ଫ୍ରେଣ୍ଡ-
ଲାନ୍ଡାସ, ବିନ୍ଦୁପ୍ରକାଶନ୍ କିନ୍ତୁ ପାରିନମିତ୍ତ୍ତ୍ଵରେ
ବୈଲଶ୍ଚି ବେଲମାଲାଲା କ୍ଲାନ୍ସିନ୍ଦର୍ଭଦ୍ଵା କ୍ରି-
ନ୍ତ୍ରିକ୍ଷେ ନାମ୍ବର୍କିଲେ ପରମପ୍ରେସର୍ବଳୀ
ପ୍ରେଶିଲେ ପରମପ୍ରେସର୍ବଳୀ ପରମପ୍ରେସର୍ବଳୀ
ପରମପ୍ରେସର୍ବଳୀ ପରମପ୍ରେସର୍ବଳୀ ପରମପ୍ରେସର୍ବଳୀ

მეტყველებს, რაც მეღ გიბძონის
ახალ ფილმს „ქრისტეს ვნებანი“
მოჰყვა ქართულ საზოგადოებაში.
ჩვენში, ისევე, როგორც მრავ-
ალ ქვეყნაში, ას ფილმშია, თუ ბანა-
კო არ არის „და არ არ ა-

ლურად ვიტყვით, "დიდი ენებათა დელვა გამოიწვია".

რასაკვირველია, ამ ვნებათა "მძვინვარება" და სიმურვალე ამ-ერიკისას ვერ შეედრება (ამერიკის შეერთებულ შტატებში ეპრაული ორგანიზაციების საპროტესტო დემონტრაციები გაიმართა, ხოლო ერთ-ერთი კოლეჯის მასწავლებელი იმავე ორგანიზაციათა მოთხოვნით სამსახურიდან გააძვეს, რაკი გაკვეთილზე ფილმის კომენტირება გაბედა), მაგრამ "მიმართულება და ატმოსფერო" ანუ სულისკვეთება ნამდვილად იდენტურია.

რაც, სხვათა შორის, ამერიკული დემოკრატიისადმი დიდი პატივისცემის მიუხედავად, სასიხარულო სიმპტომი სულაც არ არის - ქართულმა დემოკრატიამ ხომ ეროვნული თვითმყოფადობა უნდა შევინარჩუნოს.

ამერიკელი ჟურნალისტის თქმით, მსახიობ ჯეიმს კევიზელს ზურგზე ფოლადის დიდი ფირფატა ჰქონდა მიკრული. ერთ-ერთი ეპიზოდისას, სტატიისტმა შეცდომა დაუშვა და მათრახ გვერდში უთავაზა, რის შემდეგაც კევიზელმა ულრიალია: "ქრისტეს კი ვთავაშობ, მაგრამ თუ კიდევ ვერ მოზომავ, მოგიტრიალდები და სატანასავით გცემონ."

საერთოდ გაუგებარია, რა კავშირი აქვს ქრისტანობასთან ადამიანის ორსაათიანი, დახვენილი ნამების დემონსტრირებას. ან რატომ უნდა გამოიწვია ამ ფილმს ესოდენ მძვინვარე რეაქცია?

სინამდვილეში, არაფერი ანტისემიტური მასში არ არის: მეღ გიბსონმა, ჭეშმარიტად ამერიკული "პოლიტკორექტულობით" გამოხატა (და ლამის ფილმის ცენტრალურ თამად აპრილი) უკიზოთ. როგორ-

ყვითაონისუბოს.

საბას ლაურეატი ხიგხის ყდა
ჩაუტანა ბონიბრივა იკითხ

თერთ მოსაზღვრი რი ფილმის ც

კადრი ფილმიდან „ქრისტეს ვწებანი“.
როგაში ეხმარება.
ძალაუნებურად მარქსისტულ-
ლენინური თეზისები გაგახსენდე-
ბა, როდესაც „მმართველი კლასე-
ბი“ (ამ შემთხვევაში ებრაელი
ღვთისმსახურები) არიან დამნაშა-
ვენი – „მშრომელი კლასები“ (ანუ
უბრალო ებრაელობა) კი მათი ქმე-
დებისათვის პასუხს არ აგებენ.

მე მგონი, ამგვარი „პოლიტკო-
რექტულობით“ გიბსონმა კადევს
უფრო დიდი შეურაცხყოფა მიაყენა
ებრაელ ერს.

არ შეიძლება არ აღინიშოს, რომ
საიცრად ზუსტი და მართებული
იყო (რაც ყოველთვის როდი ხდება) საქართველოს საპატრიარქოს გუ-
ლაგრილი რეაქცია – ამით დადას-

6. გადახურვის მეთოდები

מִתְּבָרֶךְ מֵאֱלֹהִים
מַעֲשֵׂה יְהוָה
מִתְּבָרֶךְ

საქართველოს მთავრობის

კინგია (შესაძლოა, სამართლიანად-აც), სინამდვილეში, ბევრად უფრო “ქრისტიანული” ფილმია, ვიდრე გიბსონის ეს უგანი ნახელავი.

უმთავრესად იმის გამო, რომ სკორსეზეს ფილმი ეხმაურება ჩვენი რელიგიის დედაზრა: ადამიანის ნების თავისუფლებას, ბოროტ-სა და კეთილს შორის მისი არჩევა-ნის ნებაყოფლობითობას.

კეთილი ნების გამოვლენისა და არჩევანის თავისუფლებისათვის ადამიანს არ სჭირდება და არც უნდა სჭირდებოდეს შოკირება ბრძინვალებით დამონტაჟული და კვარცებულ სერიალებს (არა მაცხოვარს, არამედ, უბრალოდ, მოკვდასი!), რომელსაც კერ დუღლასი თამაშობს, საყვარე-ლი ქალი მიუჟასლოვდება და მათ ახლადშობილ შეილს უჩვენებს.

წამებით მომაკვდავი სპარტაკ-ის რეაქცია, რომელსაც თითქოს ხან გაუელვებს მტანჯველი ცნობი-ერება თვალებში, ხანაც შვებისმო-მგვრელად ჩაქრება – ჩემი აზრით, ერთ-ერთი ყველაზე შემაძრწუნე-ბელი და სულასშემძრელი ეპიზო-დია მსოფლიო კინემატოგრაფში.

არადა, თითქოს ხომ არც სისხ-

შესრულებული სისხლიანი სცენებით, ადამიანის ტანჯვა-ნამების დე-მონსტრირებით ფართო ეკრანზე. ქრისტიანობა არასალადობრივი რელიგიადა და თავისიუფალ არჩევანს ეფუძნება. სწორედ ამაშია მისი ძალა. ამიტომა იგი ზნეობრივ-ად უძლეველი.

გიბსონის ფილმი კი, რაოდენ პარადოქსულადაც უნდა მოეწვენოს ვინმეს, ძალადობრივია. არა იმიტომ, რომ მაცხოვარს ანამებენ, არამედ ძალადობრივია მაყურებ-

ლი ჩქეფს ამ ეპიზოდში და რომაელი ცენტრულონიც არ გამოიყურება “მხეცად”.

აღბათ, ეს განსხვავებაა ჭეშმარიტ ხელოვანს, გენიალურ რეჟისორსა და სამუალო შეძლების მსახიობს შორის, რომელმაც პლაკატური ფილმით გადაწყვიტა “მოდური ბრბოს” შოკირება.

ამ ბრბოს ნაწილად ქცევას (თუ-ნდაც ორი საათით “რუსთაველის” ფეშენებელურ დარბაზში) ნამდვილად ალარაგის გუსულრვებდი.

